

Samenvatting Beoordelingscommissie sportevenementen NLsportraad

Opbrengsten en lessons learned 2019-2021

In het kort

- De Beoordelingscommissie sportevenementen van de Nederlandse Sportraad (NLsportraad) heeft in de periode 2019-2021 op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) elf beoordelingen gedaan van sportevenementen.
- De beoordelingscommissie is te spreken over de slagkracht en energie waarmee alle topsportevenementen in Nederland worden georganiseerd; ook en vooral tijdens de coronacrisis.
- In de meeste evenementen is 'The Dutch Approach' herkenbaar: meestal is er sprake is van een open, inclusief, toegankelijk, veilig en duurzaam georganiseerd sportevenement. Evenementen kunnen wel kostenefficiënter en innovatiever worden georganiseerd.
- De grote slag die nog moet worden gemaakt is het bereiken van meer maatschappelijke impact en sportontwikkeling. Dit kan door keuzes te maken voor en focus te houden op een bepaald thema, doelen echt SMART te stellen en plannen concreet te maken, en resultaten voor, tijdens en na afloop van een evenement te meten. Impact is voor een groot deel maakbaar. De NLsportraad heeft hierover geadviseerd in het advies *Open kaart bij impact* en de *Handreiking MKBA sportevenementen*.
- Organisatoren vinden te veel ieder opnieuw het wiel uit en leren te weinig van elkaar. In kennisontwikkeling en –uitwisseling is de afgelopen jaren te weinig geïnvesteerd. De NLsportraad beschouwt monitoring, evaluatie en kennisdeling van sportevenementen als essentieel. In het advies *Regie op kennis* heeft de NLsportraad aan het ministerie van VWS geadviseerd een onderzoeksprogramma te financieren dat door een consortium van kennisinstellingen wordt uitgevoerd, een kennisknooppunt in te richten en data centraal te verzamelen. Dit levert naar verwachting veel meer op dan de kleinschalige, soms gebrekkige evaluaties die nu worden uitgevoerd bij ieder evenement op zich. Het nieuwe Coördinatie en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT) kan een rol van betekenis gaan spelen als kennisknooppunt.
- Sportbonden nemen niet vaak de organisatie van het evenement in eigen beheer, meestal vanwege de bedrijfsrisico's of een gebrek aan ervaring. Soms zijn sportbonden zo zijdelings betrokken dat de impact op de sportontwikkeling niet wordt geborgd.
- Om de negatieve prikkel uit het systeem te halen, zou het goed zijn als het ministerie van VWS maatwerkafspraken maakt met organisatoren over eventuele meeropbrengsten en een verdelingsmechanisme daarbij tussen (financierings)partners. Het zou mooi zijn als het teveel aan subsidie opnieuw wordt geïnvesteerd via een fonds of via de betrokken sportbonden in bijvoorbeeld sportontwikkeling of inclusie.
- Er is geen overkoepelende evenementenstrategie herkenbaar in de elf beoordeelde evenementen. Binnen de Nederlandse Topsportevenementen Strategie 2021-2030¹

¹ [file:///H:/Downloads/startdocument-nederlandse-topsportevenementen-strategie-nts-2021-2030%20\(6\).pdf](file:///H:/Downloads/startdocument-nederlandse-topsportevenementen-strategie-nts-2021-2030%20(6).pdf)

is voldoende ruimte om als partners met elkaar een mooie kalender op te bouwen, zoals de NLsportraad heeft geadviseerd in *Nederland Evenementenland?*, en te gaan experimenteren om de impact op sport en samenleving te vergroten.

- De adviezen die de NLsportraad heeft gegeven over het opzetten van een evenementenkalender, het bereiken van meer maatschappelijke impact en het hanteren van een maatschappelijke kosten-baten analyse zijn en blijven actueel².

Inleiding

In het voorjaar van 2018 heeft de Nederlandse Sportraad (NLsportraad) aan de minister voor Medische Zorg en Sport geadviseerd om de governance te verbeteren voor de beoordeling van subsidies voor grote sportevenementen.³ Aan het advies was een adviesaanvraag voorafgegaan waarin de minister aan de NLsportraad had gevraagd hoe op transparante, onafhankelijke wijze kon worden beoordeeld welke sportevenementen internationaal toonaangevend zijn en daarmee in aanmerking komen voor rijkssubsidie. De governance tot dusverre liet te wensen over. Ook had hij aangegeven het maatschappelijk rendement van sportevenementen te willen vergroten.⁴

De NLsportraad adviseerde om een commissie op te richten ressorterend onder de (onafhankelijke) raad. Ook adviseerde de NLsportraad om sportevenementen op twee momenten te beoordelen: tijdens de voorbereidingsfase, als de planvorming plaatsvindt, en in de organisatiefase, als de subsidieaanvraag daadwerkelijk wordt gedaan aan de minister van sport. Daarnaast stelde de NLsportraad voor om - onafhankelijk van de voorgestelde beoordelingscommissie - een steunpunt in te richten, dat organisatoren van grote sportevenementen kan adviseren en ondersteunen, bijvoorbeeld bij het doen van bids en uitwerken van plannen.

Uiteindelijk nam de minister een deel van het advies over. Hij verzocht de NLsportraad een onafhankelijke beoordelingscommissie op te richten die bij subsidieaanvragen beoordeelt of evenementen internationaal aansprekend zijn.⁵ Naar aanleiding van het verzoek van de minister richtte de NLsportraad in december 2018 de Beoordelingscommissie sportevenementen op met een pool van leden. De leden van deze beoordelingscommissie sportevenementen hebben expertise op diverse gebieden, zijn afkomstig uit wetenschap en praktijk en uit diverse regio's van het land. Ook is in navolging van het advies een steunpunt voor sportevenementen opgericht bij NOC*NSF dat is doorontwikkeld tot het huidige Coördinatie en Informatiepunt Topsportevenementen.⁶

Werkwijze en criteria

² <https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/documenten/adviezen/2019/04/02/nederland-evenementenland>

<https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/open-kaart-bij-impact>

<https://www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/publicaties/2018/09/27/handreiking-mkba-sportevenementen>

<https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/regie-op-kennis>

³ <https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/briefadvies-subsidies-sportevenementen>

⁴ Het netwerk Kracht van Sportevenementen, bestaande uit het ministerie van VWS, NOC*NSF en een aantal grote gemeenten en provincies, bepaalde welke sportevenementen op de kalender kwam te staan na advisering van de commissie-Been.

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041625/2019-01-01>

⁶ <https://www.sportakkoord.nl/topsport-die-inspireert/cit/>

De NLsportraad heeft bij de start van de beoordelingscommissie een transparante werkwijze vastgesteld voor de beoordeling van de subsidieaanvragen.⁷ Zo weten behalve de NLsportraad en het ministerie van VWS ook evenementenorganisatoren van tevoren waar ze aan toe zijn. Op basis van de werkwijze komt de NLsportraad binnen zes weken – van de maximaal 22 weken die de subsidieprocedure duurt - tot een advies aan het ministerie van VWS. De beoordeling door de commissie vormt in de besluitvorming van de NLsportraad het uitgangspunt.

Daarnaast heeft de NLsportraad gedefinieerd wanneer evenementen ‘internationaal aansprekend’ zijn. Daartoe is een set criteria ontwikkeld die de richtlijn vormt bij de beoordeling.⁸

De NLsportraad heeft ‘internationaal aansprekend’ vooral uitgelegd als de mate waarin sportevenementen ‘impact’ maken, zoals de minister ook in zijn adviesaanvraag had aangegeven. Daarmee maakte de NLsportraad de eerdere eigen analyses en adviezen operationeel, waaronder het advies *Open kaart bij impact*.⁹ Later is het extra criterium ‘subsidiabiliteit’ voor sportevenementen boven de € 2,5 miljoen vastgesteld.

Impact

Bij de beoordeling van de ‘impact’ van sportevenementen heeft de NLsportraad enerzijds de impact op de sport en anderzijds de impact op de samenleving meegewogen. Daarnaast is de media-exposure beoordeeld, een voorwaarde om een groot bereik te krijgen (via o.a. bezoekersaantallen, ticketing en promotie) en daarmee de impact op andere gebieden te vergroten. Ook is bezien in hoeverre ‘The Dutch approach’ herkenbaar is in termen van innovatief, kostenefficiënt, duurzaam, open, toegankelijk, inclusief en veilig. Tenslotte is bezien in hoeverre het evenement is ingebed in de visie en het beleid van de betrokken sportbonden, overheden en (indien opgenomen in het partnership) bedrijven. Hieronder alle criteria op een rij:

- criterium 1 Planomschrijving;
- criterium 2 Sportontwikkeling;
- criterium 3 Maatschappelijke impact;
- criterium 4 (Media)exposure;
- criterium 5 Nederlandse aanpak (Dutch Approach) en NL branding, en
- criterium 6 Visie van de bond, provincie, regio en/of stad.

Beoordelingen

In de periode van januari 2019 tot en met mei 2021 heeft de Beoordelingscommissie sportevenementen op verzoek van het ministerie van VWS elf sportevenementen beoordeeld aan de hand van de vooraf vastgestelde werkwijze en criteria. Vanaf de tweede beoordeling is ook het interview met de indieners in de werkwijze opgenomen. Van de elf beoordeelde sportevenementen hebben acht evenementen een positieve beoordeling en drie evenementen een negatieve beoordeling gekregen. Daarnaast is voor één evenement een herbeoordeling uitgevoerd in het kader van een bezwaarprocedure bij het ministerie van VWS. De herbeoordeling kreeg ook de tweede keer een negatieve beoordeling.

Soorten evenementen

⁷ [Werkwijze beoordelingscommissie sportevenementen | Publicatie | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](https://www.nederlandse-sportraad.nl/publicaties/2020/08/31/criteria-beoordelingscommissie-sportevenementen)

⁸ <https://www.nederlandse-sportraad.nl/beoordelingscommissie-sportevenementen/documenten/publicaties/2020/08/31/criteria-beoordelingscommissie-sportevenementen>

⁹ [Analyse Nederland op de kaart | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/2020/08/31/analyse-nederland-op-de-kaart)
[Open kaart bij impact | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/2020/08/31/open-kaart-bij-impact)
[Nederland evenementenland? | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/2020/08/31/nederland-evenementenland)

Tussen deze elf beoordelingen zaten:

- drie Europese kampioenschappen: EK Wielrennen 2019, UEFA Futsal 2022 en EK Hockey 2021;
- twee Wereldkampioenschappen: WK Shorttrack 2021, WK Volleybal dames 2022;
- een Olympisch kwalificatietoernooi: OKT Volleybal 2020, en
- vijf andere sportevenementen: Invictus Games 2020 (multidisciplinair breedtesportevenement voor militairen met een beperking), King of the Court 2020 (internationaal beachvolleybal evenement), World Police & Fire Games 2022 (multidisciplinair breedtesportevenement voor hulpverleners), European Company Games 2023 (multidisciplinair bedrijfssportevenement) en de World Gymnaestrada 2023 (breedtesportevenement).

Algemene aandachtspunten

De beoordelingscommissie is erg te spreken over de slagkracht en energie waarmee alle topsportevenementen in Nederland worden georganiseerd; ook en vooral ten tijde van de coronacrisis. Nederland is goed in staat sportevenementen te organiseren. De evenementenorganisatoren hebben hun plannen voor het hoofdevenement altijd op orde. Echter, langs de lat van de criteria voor een 'internationaal aansprekend' evenement waarin de impact voor sportontwikkeling en voor de samenleving een grote rol speelt, scoren de sportevenementen minder goed. De overall conclusie van de Beoordelingscommissie sportevenementen is na deze elf beoordelingen dat er in de afgelopen twee jaar weinig progressie merkbaar is. Dat komt omdat evenementenorganisatoren ieder het wiel weer opnieuw uitvinden en te weinig van elkaar leren. Ook ten opzichte van de 25 sportevenementen die zijn geanalyseerd in *Nederland op de kaart* (2017) lijkt er geen opgaande lijn te ontdekken. In kennisontwikkeling en –uitwisseling is de afgelopen jaren te weinig geïnvesteerd. De adviezen die de NLsportraad heeft gegeven over het opzetten van een evenementenkalender, het bereiken van meer maatschappelijke impact en het hanteren van een maatschappelijke kosten-baten analyse blijven daarmee actueel.¹⁰

De beoordelingscommissie heeft vaak verzocht evenementenorganisatoren liever aan de voorkant te willen helpen dan aan de achterkant te beoordelen, maar dit was niet de opdracht of de rol van de beoordelingscommissie. Nu is er gelukkig het Coördinatie en Informatiepunt Topsportevenementen dat deze rol op zich kan nemen. Het grootste leerpunt bij de elf beoordeelde sportevenementen is het bereiken van maatschappelijke impact. Evenementenorganisatoren hebben niet echt hun tanden gezet in maatschappelijke doelen. Doelen zijn weinig SMART geformuleerd, plannen niet concreet gemaakt en voor thema's en side events zijn geen doelbewuste keuzes gemaakt. Dat was ook al de conclusie in *Nederland op de kaart* bij 25 eerder geanalyseerde sportevenementen. De NLsportraad heeft geadviseerd in het advies *Nederland Evenementenland?* om een doorlopend programma op te zetten in plaats van incidentele side events. Dit komt ook terug in de Nederlandse Topsportevenementen Strategie 2021-2030.¹¹

De organisatie van bovenstaande (top)sportevenementen ligt in verschillende handen: van sportbonden, sportmarketingbureaus of een speciaal hiervoor opgerichte stichting of

¹⁰ <https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/documenten/adviezen/2019/04/02/nederland-evenementenland>
<https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/open-kaart-bij-impact>
<https://www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/publicaties/2018/09/27/handreiking-mkba-sportevenementen>
<https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/regie-op-kennis>

¹¹ [file:///H:/Downloads/startdocument-nederlandse-topsportevenementen-strategie-nts-2021-2030%20\(6\).pdf](file:///H:/Downloads/startdocument-nederlandse-topsportevenementen-strategie-nts-2021-2030%20(6).pdf)

een BV. Dit beeld is onveranderd gebleven sinds de NLsportraad 25 sportevenementen bestudeerde in de analyse *Nederland op de kaart*. De conclusie was toen ook al dat sportbonden, hoewel het evenement hún tak van sport betreft, niet vaak de organisatie van het evenement in eigen beheer nemen, meestal vanwege de bedrijfsrisico's of een gebrek aan ervaring (wat bij uitbesteding ook zo blijft...). Als sportbonden te ver van het evenement af staan, is ook de impact op sportontwikkeling niet geborgd.

Om de begroting voor hun evenement rond te krijgen, vroegen organisatoren subsidie aan bij het ministerie van VWS. Bij deze aanvraag werd van organisatoren verwacht dat ze diverse documenten moesten aanleveren zoals voorgeschreven bij punt 9 voorwaarden en verplichtingen in het Beleidskader sportevenementen 2019-2020.¹² Ook konden organisatoren in het aanvraagportaal lezen dat de Beoordelingscommissie sportevenementen van de NLsportraad volgens vooraf vastgestelde criteria hun aanvraag zou beoordelen. Organisatoren hebben in toenemende mate met hun aanvraag op de criteria ingespeeld en leverden in sommige gevallen een document aan waarin zij de criteria van de beoordelingscommissie langs liepen. Dit kan er uiteraard op wijzen dat evenementenorganisatoren hebben geleerd om 'door de hoopel te springen', maar de waarneming van de beoordelingscommissie is dat de leesbaarheid van (papieren) plannen wel is verbeterd.

Per aanvraag heeft de beoordelingscommissie dikwijls een grote hoeveelheid plannen en bijlagen gelezen. Kwantiteit van documenten betekent echter niet automatisch kwaliteit. De beoordelingscommissie heeft over het algemeen meer gehad aan het interview dat met de evenementenorganisator werd gehouden dan aan de documenten. In de meeste gevallen heeft het interview geleid tot bijstelling van de conceptbeoordeling (ten goede). Soms was er inmiddels meer informatie beschikbaar door het verstrijken van de tijd. Er zit vaak veel tijd tussen het inleveren van een bid bij een internationale sportfederatie en het uitwerken van het businessplan ten behoeve van sponsors en subsidieverleners. Hierdoor ontstaat een discrepantie tussen vooraf gedane aannames en de realiteit ten tijde van de subsidieaanvraag (en, vervolgens, de realiteit van het evenement).

De subsidie van het ministerie van VWS is nu de sluitpost op de begroting die verder bestaat uit inkomsten van deelnemers, toeschouwers, bedrijfsleven en subsidies van andere overheden. Een eventuele meevaller (bijvoorbeeld veroorzaakt door meer toeschouwers) wordt nu standaard opgeëist door de rijksoverheid – ten behoeve van de algemene middelen; dit vloeit niet terug naar het artikel sport in de rijksbegroting - of wordt door de organisator tijdens het evenement nog snel omgezet in ad-hoc-beleid. Van subsidie als sluitpost gaat geen positieve prikkel uit naar de organisatoren en de partners/sponsors van het sportevenement. Ook deze constatering heeft de NLsportraad al eerder gedaan in *Nederland op de kaart*. Evenementenorganisatoren hebben eerder behoefte aan een startsubsidie van de rijksoverheid dan aan de subsidie als sluitstuk. Met overheidssteun bij de start kunnen organisatoren op pad om andere financieringspartners te werven. De steun vooraf van de overheid, in woord en gebaar, is sowieso belangrijk bij het binnenhalen van een evenement. Om de negatieve prikkel uit het systeem te halen, zou het goed zijn als het ministerie van VWS maatwerkafspraken maakt met organisatoren over eventuele meeropbrengsten en een verdelingsmechanisme tussen (financierings)partners. In het advies *Nederland Evenementenland?* adviseert de NLsportraad het kabinet de mogelijkheden voor een (garantie)fonds uit te werken waarin eventuele meevallers door organisaties kunnen worden teruggestort. Het zou mooi zijn als het teveel aan subsidie opnieuw wordt

¹² Punt 9 voorwaarden en verplichtingen <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041625/2019-01-01>

geïnvesteed door de sportbonden in bijvoorbeeld sportontwikkeling of inclusie. Een goed voorbeeld hiervan is EURO-2000 waarbij de meeropbrengsten in onderling overleg tussen de KNVB en het ministerie van VWS zijn geïnvesteed in het jeugdvoetbal.

Aandachtspunten per criterium

De evenementen die door de beoordelingscommissie zijn beoordeeld, waren heel verschillend van aard. Toch waren er bij de verschillende beoordelingen aandachtspunten die de commissie regelmatig terug zag komen. Hieronder zijn de aandachtspunten weergegeven, in volgorde van de zes criteria waarop kon worden gescoord.

Criterion 1: Planomschrijving

Plannen en doelen voor het hoofdevenement en de side-events waren vaak niet, summier en/of onvoldoende SMART omschreven. De beoordelingscommissie is mooie doelen tegengekomen op het gebied van bewegen, sportdeelname, inclusie, voeding, gezondheid, vernieuwing sportaanbod, duurzaamheid, promotie van de sport, toegankelijkheid en NL branding. Maar doordat er onvoldoende concrete en meetbare doelen en uitkomsten in de plannen worden beschreven, is sturing op resultaat complex en evalueren lastig. Er is in de subsidieaanvragen onvoldoende aandacht voor het meten van effecten voor, tijdens en na het evenement. De NLsportraad heeft een methode voor het opstellen van maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) laten ontwikkelen die ook in een 'light' versie kan worden ingezet.¹³ Evenementenorganisatoren hebben deze methode (nog) niet ingezet.

Criterion 2: Sportontwikkeling

Het merendeel van de evenementen die door de beoordelingscommissie zijn beoordeeld dragen op enigerlei wijze bij aan sportontwikkeling. Evenementenorganisatoren nemen sportontwikkeling altijd als beleidsdoel op bij sportevenementen, omschrijven dit doel en geven over het algemeen aan met welke maatregelen zij dit doel willen bereiken. Dit kan gaan om topsport, maar ook om breedtesport en gehandicaptensport. De bijdrage aan sportontwikkeling kent diverse facetten: van populariteit, innovatie, sportbeleving, inclusiviteit, integriteit, (top)sportbeleid tot lidmaatschappen verenigingen en ontwikkeling sportinfrastructuur. De aantoonbare bijdrage voor de langere termijn was meestal matig onderbouwd of gericht op een enkel facet.

Criterion 3: Maatschappelijke impact

Het ontbreekt in de aanvragen met name aan SMART geformuleerde en concrete plannen voor het realiseren van economische of maatschappelijke impact door het evenement. Soms was er sprake van talrijke side events en werden diverse doelen genoemd, maar daardoor ontbrak het weer aan focus en meetbare resultaten. De aandacht van evenementenorganisatoren gaat allereerst uit naar het organiseren van het hoofd event. Als er sprake was van het genereren van impact, dan was die bij de elf evenementen vooral gericht op sportontwikkeling (criterium 2). In het Beleidskader sportevenementen zijn side events bij een evenement juist bedoeld om maatschappelijke impact te genereren. Voor evenementenorganisatoren is dit blijkbaar lastige materie.

Impact op andere beleidsterreinen dan sport is volgens de NLsportraad wel degelijk 'maakbaar', zoals ook geadviseerd in *Open kaart bij impact*. Daar maakt de NLsportraad een onderscheid tussen impact (tijdelijk effect van het evenement), legacy (blijvend

¹³ [Handreiking MKBA sportevenementen | Publicatie | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](https://www.sportraad.nl/publicaties/handreiking-mkba-sportevenementen)

effect) en leverage (activatie door middel van het evenement). Diverse onderwerpen zijn denkbaar naast sport zoals gezondheid, cohesie, toerisme, innovatie, handel, mobiliteit, wonen en veiligheid.

In hoeverre bij de elf beoordeelde sportevenementen impact is bereikt, is in de korte doorlooptijd van de commissie nog niet duidelijk geworden.

Criterion 4: (Media)exposure

Er is weinig kennis over (nieuwe) media bij evenementenorganisatoren aanwezig, of deze wordt pas in een - later stadium extern ingehuurd. Professionele bureaus hebben deze kennis wel in huis, maar soms bleek dat pas tijdens het interview. Ook in de marketing- en communicatieplannen ontbreken SMART geformuleerde doelstellingen. Daardoor wordt geen optimale media-exposure bereikt, een randvoorwaarde bij het behalen van impact op andere terreinen. Het tijdig inschakelen van media-expertise is vooral van belang bij nieuwe media. Er is een lange aanloop nodig om een online community of digitaal platform op te bouwen in verband met bereik, volgers en specifieke doelgroepen.

Een ander opvallend punt is dat in toenemende mate de internationale sportfederaties de mediacontracten afsluiten en hiervan de baten opstrijken, terwijl zij de organisatie van het evenement, de hiermee samenhangende kosten én de risico's aan de nationale sportbonden laten. Soms wordt de nationale bond zelfs gevraagd om een fee te betalen voor de organisatie. De kosten voor de fee komen terug in de subsidieaanvraag, waardoor de belastingbetaler uiteindelijk meebetaalt aan de internationale organisatie. Voor kleine landen zoals Nederland kan dit model in de nabije toekomst onhoudbaar worden.

De overeenkomsten met de internationale federaties worden bovendien steeds eenzijdiger en restrictiever. Dit betekent uiteraard dat een lokale organisatie goed moet nadenken alvorens ze aan een internationale federatie een aanbod doen om een evenement te willen organiseren. Ook zal de subsidieverlener hierover een mening moeten vormen en een daarop gebaseerd beleid moeten formuleren en communiceren. Dat steeds meer internationale federaties deze aanpak volgen is begrijpelijk. Dit probleem heeft de NLsportraad ook al geconstateerd in de analyse *Nederland op de kaart*. Het zou goed zijn als de Nederlandse overheid dit probleem samen met sportbranche bespreekt en zelfs internationaal op de agenda zet, te beginnen in de Europese Unie waar een ongelijk speelveld ontstaat tussen kleine en grote landen, en hierover de dialoog aangaat met internationale sportfederaties.¹⁴ Gegeven de situatie zou het goed zijn om een gezamenlijke nationale oplossing te zoeken en een duidelijk standpunt te bepalen vanuit de subsidieverstrekker.

Criterion 5: Nederlandse aanpak (Dutch Approach) en NL branding

De meeste evenementen scoren voldoende voor The Dutch Approach. Dit betekent dat er dikwijls sprake is van een open, inclusief, toegankelijk, veilig en duurzaam georganiseerd sportevenement. Qua kostenefficiëntie is er nog een verbeteringslag te maken. Ook heeft de beoordelingscommissie zelden echt innovatieve aspecten voorbij zien komen. Daarnaast valt op dat de link tussen bezoekers en toerisme nog vaak onvoldoende wordt gelegd. Bezoekers uit binnen- en buitenland die langer rondom het evenement verblijven om de stad of regio te ontdekken, dragen bij aan een nog grotere

¹⁴ Dit sluit aan bij Agenda 2020 van het IOC waarvan hopelijk een emanciperende werking uitgaat naar internationale sportfederaties. [Olympic Agenda 2020 - Strategic Roadmap for the Olympic Movement \(olympics.com\)](https://olympics.com/movement)

economische impact. Hiervoor zou vaker de samenwerking met regionale promotie-organisaties kunnen worden gezocht.

criterium 6: visie van de bond, provincie, regio en/of stad

Plannen sluiten over het algemeen goed aan bij de visie van bonden en lokale overheden. Daarbij is er nog wel winst te behalen als organisatoren zouden kijken naar wat er speelt in een gemeente, en daarbij ook contact hebben met andere afdelingen dan sport. Opvallend is dat provincies over het algemeen geen partner zijn in de sportevenementen. Provincies beschouwen sport en bewegen en sportevenementen in wisselende mate als hun taak. Het zou goed zijn als het ministerie van VWS betrokken gemeenten en provincies stimuleert om in sportevenementen altijd samen te werken. Via het Nationaal Sportakkoord en de Nederlandse Topsportevenementen Strategie 2021-2030 kan het ministerie van VWS deze samenwerking verdergaand stimuleren.

Een ander punt dat bij dit criterium behoort, is de governance en transparantie bij het sportevenement en de evenementenorganisatie. De NLsportraad heeft in een enkel geval geadviseerd bestuurlijke en operationele taken (ook in personen) strikt te scheiden en (schijnbare) belangenverstrengeling te voorkomen, bijvoorbeeld door op de website transparant te maken hoe de organisatie is ingericht en welke werkwijze en procedures binnen de organisatie zijn afgesproken. Ter bescherming van organisatoren zou het aan te bevelen zijn om per aanvraag een check op de governance en integriteit te laten doen.

criterium 7: Organisatie en financiering grote sportevenementen voor 'subsidiabiliteit' van sportevenementen boven 2,5 miljoen

De NLsportraad heeft één aanvraag boven € 2,5 miljoen euro ter beoordeling gekregen. Hierbij heeft de commissie behalve over de zes inhoudelijke criteria ook advies gegeven over de hoogte van de subsidie en opbouw van de begroting van het betreffende evenement. Voor criterium 7 wordt vooraf contact gezocht door commissieleden met de aanvrager om extra informatie in te winnen over de organisatie en financiering van het evenement.

Tot slot

De NLsportraad stelt vast dat de Beoordelingscommissie sportevenementen bij de beoordeling van grote sportevenementen in de afgelopen twee jaar deskundig, transparant en volledig naar wens heeft gefunctioneerd. Het nieuwe Coördinatie en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT) kan een rol van betekenis gaan spelen in het uitwisselen van de kennis en ervaring in de praktijk, bijvoorbeeld op organisatorisch en financieel gebied, maar ook om beschikbare kennis over maatschappelijke impact verder uit te rollen. De NLsportraad beveelt aan daarbij ook te profiteren van een betere verbinding tussen gesubsidieerde en commerciële topsportevenementen zoals bijvoorbeeld KLM Open, Formule 1 en wielerevenementen.

De beoordelingscommissie is erg te spreken over de slagkracht en energie waarmee alle topsportevenementen in Nederland worden georganiseerd; ook en vooral ten tijde van de coronacrisis. De grote slag die nu moet worden gemaakt is het bereiken van meer maatschappelijke impact en sportontwikkeling. Dit kan door focus te houden op een bepaald thema, doelen echt SMART en plannen concreet te maken, en resultaten vooraf, tussentijds en na afloop te meten. En vooral door kennis te ontwikkelen en te delen, zodat ieder volgend evenement kan voortbouwen op de resultaten en de ervaringen van vorige evenementen.

Het is logisch dat organisatoren in eerste instantie gericht zijn op het organiseren van een goed topsportevenement. Echter via de samenwerkings- en financieringspartners (sportbonden, overheden, bedrijven, foundations) en ook het ministerie van VWS zelf ontstaat de behoefte aan meer. Daarmee ontstaat de verwachting dat de organisator, die voor het evenement alle ruimte krijgt, ook iets terugdoet voor de maatschappij. Partners kunnen echter ook zelf hun kennis en ervaring aanbieden om maatschappelijke doelen te bereiken.

De NLsportraad beschouwt de monitoring, evaluatie en kennisdeling van sportevenementen als essentieel. Hierover heeft de NLsportraad een apart advies uitgebracht, *Regie op kennis*.¹⁵ De NLsportraad heeft het ministerie van VWS geadviseerd een onderzoeksprogramma¹⁶ te financieren dat door een consortium van kennisinstellingen wordt uitgevoerd, een kennisknooppunt in te richten en data centraal te verzamelen. In het kennisknooppunt is inmiddels voorzien en met het onderzoeksprogramma en de dataverzameling wordt een start gemaakt. Centraal onderzoek levert naar verwachting veel meer op dan de kleinschalige, soms gebrekkige evaluaties die nu worden uitgevoerd bij ieder evenement op zich.

Alleen bij meer kennisdeling en samenwerking kunnen evenementenorganisatoren op termijn mega- en multisportevenementen met maatschappelijke impact in Nederland gaan realiseren. Ook dit was al de conclusie in de analyse *Nederland op de kaart* in 2017. Als Nederland groot wil denken, moet er de komende jaren meer geïnvesteerd worden in kennis en onderzoek om van te leren. Voor het draagvlak in de samenleving is en blijft het belangrijk dat evenementenorganisatoren (meer) maatschappelijke impact gaan realiseren. Daarbij moeten evenementenorganisatoren niet bang zijn om fouten te maken en partners geen afrekencultuur creëren. Tegelijkertijd is het belangrijk om open en transparant de resultaten te delen en verantwoording af te leggen. Binnen de Nederlandse Topsportevenementen Strategie 2021-2030 zijn voldoende mogelijkheden om samen te werken en te experimenteren, en een gezamenlijke evenementenkalender op te bouwen.

¹⁵ [Regie op kennis | Adviezen | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

¹⁶ Dit sluit aan bij een Sportevenementen Informatie Systeem
<https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=7271&m=1474614177&action=file.download>